

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА (други разред) - СРПСКИ ЈЕЗИК

Језик

Граматика

Реченица - обавештење, питање и заповест. Уочавање потврдних и одричних реченица. Обележја реченице у говору (интонација и пауза) и у тексту (велико почетно слово и знаци интерпункције: тачка, упитник, узвичник).

Препознавање главних делова реченице (предикат, субјекат).

Именице и глаголи (уочавање и препознавање). Разликовање основних глаголских облика за исказивање садашњег, прошлог и будућег времена; разликовање потврдних и одричних глаголских облика. Разликовање рода и броја именица.

Глас и слог, самогласници и сугласници; слоготворно р. Подела речи на слоге у изговору (једноставнији случајеви).

Правопис

Употреба великог слова у писању личних имена и презимена, надимака уз лично име, имена животиња, вишечланих географских имена и улица (једноставнија решења).

Писање адресе.

Растављање речи на крају реда (основна правила).

Писање речце **ли** у упитним реченицама и речце **не** уз глаголе у одричним реченицама.

Скраћенице за мере (корелација са наставом математике).

Тачка. Упитник. Узвичник. Две тачке и запета у набрајању.

Усвајање латинице - читање и писање у другом полугодишту.

Књижевност

Лектира

Лирика

Народна песма: *Мајка Јова у ружи родила*

Народна песма: *Смешно чудо*

Породичне и шаљиве народне лирске песме - избор

Јован Јовановић Змај: *Патак и жабе*

Момчило Тешић: *Пролећно јутро у шуми*

Мира Алечковић: *Песма за мамине очи*

Бранко Ћопић: *Болесник на три спрата*

Душан Радовић: *Лепо је све што је мало*

Стеван Раичковић: *Кад почне киша да пада*

Драган Лукић: *Школа*

Мирослав Антић: *Тајна*

Љубивоје Ршумовић: *Једнога дана*

Владимир Андрић: *Дај ми крила један круг*

Добрица Ерић: *Чуо сам*

Избор из поезије Љубивоја Ршумовића и Добрице Ерића

Избор из Антологије српске поезије за децу (приредио Душан Радовић)

Епика

Народна песма: *Марко Краљевић и орао*

Народне приповетке: *Старо лијино лукавство; Седам прUTOва*

Народна прича: *Свети Сава, отац и син*

Српске народне бајке - избор

Народне басне: *Коњ и магарац; Лисица и гавран*

Доситеј Обрадовић: *Пас и његова сенка*

Десанка Максимовић: *Сликарка зима*

Гроздана Олујић: *Шаренорепа*

Бранко Ћопић: *Доживљаји мачка Тоше* (одломци)

Ханс Кристијан Андерсен: *Бајке* (избор)

Јакоб и Вилхелм Грим: *Три брата*

Александар Сергејевич Пушкин: *Бајка о рибару и рибици*

Лав Н. Толстој: *Врабац и ласте*

Феликс Салтен: *Бамби* (одломак)

Избор из народног усменог стваралаштва (шаљиве приче, пословице)

Драма

Гвидо Тартаља: *Зна он унапред*

Драган Лукић: *Стара слика на зиду*

Александар Поповић: *Два писма*

Популарни и информативни текстови

Избор из енциклопедија и часописа за децу

Читање текста

Увежбавање и усавршавање технике читања наглас и у себи с разумевањем прочитаног. Усклађивање интонације и темпа читања са природом текста (приповедање, опис, дијалог). Поступно и доследно увођење ученика у начин вођења дневника о прочитаним

књигама; повремено читање и коментарисање записа на посебним часовима. Читање дијалошког текста по улогама.

Читање наглас и у себи са ограниченим временом и унапред постављеним захтевима (усмерено читање). Читање у себи као припрема за самостално читање и учење.

Тумачење текста

Слободно (самостално) саопштавање утисака о прочитаном тексту.

Разумевање прочитаног текста. Уочавање хронологије и повезаности догађаја у приповедању. Запажање карактеристичних детаља у описивању лика и амбијента. Разумевање намера и осећања садржаних у тексту. Заузимање властитих ставова према поступцима ликова. Откривање и тумачење порука у тексту.

Схватање важнијих целина у тексту (одељак) и одређивање подналова. Схватање одељка у целини и у његовим битним појединостима.

Уочавање различитих значења речи у тексту и тумачење њихове изражајне функције.

Систематично усвајање књижевних и функционалних појмова.

Књижевни појмови

Лирика

Песма, осећања; стих, строфа - на нивоу препознавања и именовања.

Епика

Фабула - редослед догађаја (препознавање).

Главни и споредни ликови, њихове особине и поступци.

Поруке.

Епска песма, бајка, басна - препознавање.

Драма

Драмски јунак, драмска радња, драмски сукоб, дијалог; позорница, глумац - на нивоу препознавања.

Језичка култура

Основни облици усменог и писменог изражавања

Препричавање садржине краћих текстова, филмова, позоришних представа, радијских и телевизијских емисија за децу - слободно детаљно препричавање; детаљно препричавање по заједничком плану; препричавање садржаја у целини и по деловима (слободно и по заједничком плану).

Причање о догађајима и доживљајима - индивидуално и по заједничком плану; предметност причања: ближе и даље окружење, стварност и машта, непосредно доживљавање и сећање/раније стечено искуство; причање према низу слика изложених у целини, које представљају целовит, занимљив и динамичан догађај.

Описивање предмета са којим се ученик први пут среће; властити избор предмета за описивање - слободно или по раније утврђеном плану. Описивање биљака и животиња на основу непосредног посматрања - особине које се најочљивије намећу у тренутку посматрања. Усвајање основних елемената приступа описивању - стварање заједничког и индивидуалног плана описа.

Усмена и писмена вежбања

Ортоепске вежбе: правилан изговор речи, исказа, краћих реченица и пословица.

Ортографске вежбе: преписивање реченица и краћих одломака текстова ради усавршавања технике и брзине писања; увежбавање читког и уредног рукописа.

Аудодиктат и контролни диктат: провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила.

Лексичке и семантичке вежбе: основно и пренесено/фигуративно значење речи; грађење речи - формирање породица речи; синоними и хомоними; некњижевне речи и њихова замена језичким стандардом и др.

Синтаксичке вежбе: самостално и подстицајно састављање реченица, проширивање задатих реченица, прилагођавање реда речи комуникативним потребама у контексту.

Загонетање и одгонетање, решавање и састављање ребуса и укрштених речи.

Казивање напамет научених текстова (лирских, епских и драмских).

Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.

Служење речником и енциклопедијом за децу и писање сопственог речника.

Слушање и вредновање/критичко процењивање говора/разговора у емисијама за децу на радију и телевизији.

Неговање културе слушања саговорника; писање разгледнице и краћег писма.

Израда домаћих писмених задатака (до осам) и њихова анализа на часу.